**WYMAGANIA EDUKACYJNE**

**Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY V**

## Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń z pomocą nauczyciela odróżnia fikcję literacką od faktów, wskazuje w czytanym tekście głównego bohatera oraz czas i miejsce akcji, a także rozpoznaje podstawowe gatunki literackie (baśń, legendę, mit, bajkę). Odróżnia wiersz od prozy, wskazuje w tekście poetyckim wers, zwrotkę, rym oraz proste środki stylistyczne, takie jak epitet i porównanie. W zakresie nauki o języku rozpoznaje podstawowe części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik) oraz odróżnia zdanie od równoważnika zdania. Pamięta o pisowni wielką literą na początku zdania i w nazwach własnych oraz stosuje podstawowe reguły ortograficzne (*ó/u, ż/rz, ch/h*). Przy wsparciu nauczyciela tworzy krótkie formy użytkowe (zaproszenie, ogłoszenie) oraz pisze proste opowiadanie z zachowaniem podstawowej kompozycji (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

## Ocena dostateczna (3)

Uczeń samodzielnie odróżnia wypowiedzi postaci od wypowiedzi narratora, wskazuje bohaterów drugoplanowych, ustala plan wydarzeń oraz wyjaśnia morał lub pouczenie wynikające z baśni, bajki i legendy. Wskazuje podmiot liryczny w wierszu, odnajduje w tekście uosobienie, ożywienie i onomatopoję oraz wyjaśnia znaczenie podstawowych postaci i opowieści mitologicznych. W zakresie gramatyki odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki, liczby i rodzaje, określa formy czasownika (osoba, czas, tryb, liczba) oraz rozpoznaje nieodmienne części mowy (przyimek, zaimek, spójnik). Wskazuje w zdaniu podmiot i orzeczenie, stosuje zasady pisowni *nie* z różnymi częściami mowy oraz stawia przecinek przed spójnikami (*że, ponieważ, ale, bo*). Samodzielnie redaguje ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie i list prywatny, a także tworzy opis przedmiotu, postaci lub krajobrazu i wzbogaca opowiadanie o elementy opisu i dialogu.

## Ocena dobra (4)

Uczeń charakteryzuje bohaterów, ocenia ich postępowanie oraz określa ich motywacje, a także odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej. Wskazuje cechy gatunkowe baśni, legendy i mitu, wyjaśnia funkcję zastosowanych w tekście środków stylistycznych oraz objaśnia znaczenie znanych związków frazeologicznych pochodzących z mitologii. Rozpoznaje części mowy odmienne i nieodmienne, wyróżnia podmiot domyślny, szeregowy oraz orzeczenie imienne. Sporządza wykres zdania pojedynczego z podziałem na grupę podmiotu i orzeczenia, odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego oraz bezbłędnie stosuje reguły ortograficzne w pisaniu ze słuchu. Tworzy sprawozdanie z wydarzenia, redaguje pełną charakterystykę postaci ze spójną oceną bohatera oraz pisze rozwinięte opowiadanie twórcze i odtwórcze o bogatym słownictwie.

## Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń wnikliwie analizuje utwory poetyckie i prozatorskie, odczytuje ukryte znaczenia, metafory i symbole oraz samodzielnie interpretuje przesłanie lektur. Dostrzega i omawia nawiązania kulturowe w filmie, komiksie i sztukach plastycznych, a także porównuje postacie i motywy z różnych utworów. Dokonuje pełnego rozbioru gramatyczno-składniowego zdania

pojedynczego, wyjaśnia funkcje poszczególnych części mowy i struktur składniowych w tekście oraz pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Redaguje prace pisemne wyróżniające się dojrzałą kompozycją, bogatym słownictwem, poprawnością językową oraz oryginalnym ujęciem tematu.

**Ocena celująca (6)**

Uczeń samodzielnie stawia dojrzałe tezy interpretacyjne i wyciąga samodzielne wnioski z lektury tekstów kultury wykraczających poza podstawę programową. Wykazuje się wiedzą językoznawczą obejmującą dawne formy wyrazowe oraz nietypowe oboczności, pisze autorskie utwory literackie (np. własną baśń lub mit) oraz tworzy wypowiedzi o wyjątkowych walorach stylistycznych i literackich.